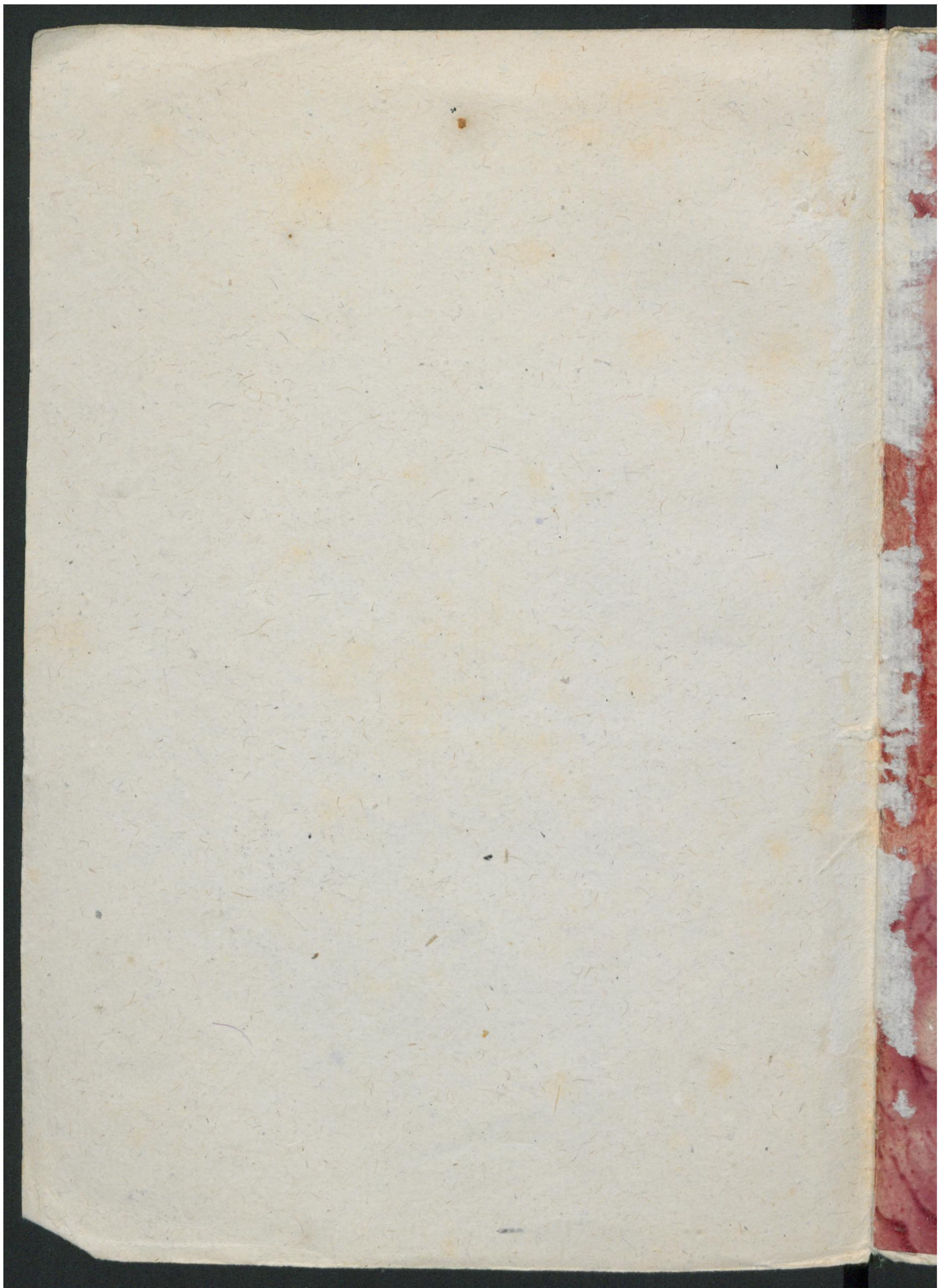

MISSIVE,
Van een frans Edelman

Hem houdende by zijne Excellentie/ waer in de gheheele handelinghe verclaert wort t'gene herwaerts over is ghepasseert t'sedert het overgaen van t' Fort S. Andries/ tot den Bloedighen slach ofte Bataille'gheschiet by Nieupoort/ tusschen den Eertsch-Hertoghe Albertus/ ende sijne Princelijcke Excellentie Maurits van Nassau/ geschiet op den tweeden Julij. 1600.

Met de Lijste der namen der ghener vander principaelste Heeren die by zijner Excellentie ghevanghen/ende oock de namen der ghener die inde Bataille doot ghebleven zijn.

Ghedruckt Anno. 1600.

Missive van een Frans Edelman / hem houdende by sijne Excellentie Mauritz van Nassau / waer in verhaelt wort t'ghene herwaerts over is ghepasseert / t'sedert het overgaen van t' Fort van S. Andries / tot den Bloedighen slach ofte Bataillie gheschiet by Nieupoort / tusschen den Eertshertoge Albertus ende zijne Princelijcke Excellentie Mauritius van Nassau op den tweeden Julij. Anno. 1600.

Mijn Heere.

Ontinuerende int volbrengen van uwe bevelen/so sal ick verhalen t'ghene herwaerts over is gepasseert t'sedert het overgaen van t' Fort van S. Andries ende t'ghelucki ch succes t'welck mijn Heere den Prince Maurits ghehadt heeft op de Armeye vanden Eerts-Hertoghe Albertus. Sijne Excellentie na de Reductie van t' voorschreven Fort wederomme ghekeert sijnde inden Haghe. Heeft gherosolveert mette Heeren de Staten alle haerlieder macht te transporteren in Vlaenderen/om al daer d'Oorloghe te voeren ende sulcx aen te grijpen als sy souden goetvinden naer dat de occasie sich soude presenteren/denckende dat de saken van haerlieder vyanden/soo verloopen ende in soo quaden state waren/dat sy haerlieden voornemen weynich souden beletten. Om t'welcke te weghe te brenghen/dede sijne Excellentie zijne Armeye landen by t' Fort ghenaemt t' Sas / ghelegchen aen den mont vande Reviere van Ghent vallende inden Schelde/op den xxij. Junij. Doende de selve terstont sonder letten voorts marcheren naer Oostende/alwaer sy in ses dagen arriveerdē/wesende de selve stadt Oostende onder t'gebiet der Heeren Staten. Int incomen vande

welcke

welcke den vyant t'sedert een Jaer herwaerts heeft ghemaeckt di-
veersche Forten / om te beletten de courssen van t'Crijschvolck in
heurlieder Lant/eenige van welcke Forten ter aencoemste van zij-
ne Excellentie by den vyant werdē gequiteert eñ verlatē/eñ d'ander
werden overweldicht / om zyne Excellentie vrijen wech eñ passagie
te maken naer Nieupoort / t'welck hy wilde aengrijpen/latende in-
de voorschreven verlatene Forten goet Garnisoen/ soo om hem te
aduiseren vande gheleghentheyt des vyants/als oock om den vy-
ant daer mede in vele dingen te discommoderen d'Armeye van sijne
Excellentie vertoefde te dien eynde twee daghen lanc by Oostende/
daer naer voorts passerende ghinck logieren by Nieupoort/eñ dede
des anderen daechs sijne Excellentie de twee derde deelen van sijne
Armeye passeeren van ter sijden de Havene der voorschreven stadt
op de sijde van Duynckercke/blyvende t'resterende derdedeel/t'welc
geconduiseert wert by den Grave Ernest van Nassau sijnē Cousijn
op de zijde van Oostende/ende syne Excellentie/also des avonts ge
campeert liggende als om Leger te slaen/hebbende dien van Nieu-
poort benomen alle voordeelen die sy van buyten hadden. Wert hen
gheadviseert deur eenē Zeeuschen Colonnel genaemt Piron, dien hy
hadde gelatē tot Oudenborch (eene vande Fortē die/so ic geseyt heb-
be / by den vyant gequiteert eñ verlaten waren) dat hem de Armeye
vanden Eerts-hertoge/op den hals was / hy selfs in persoone/ daer
by wesende. Sijne Excellentie considererende dat dē vyant soude mo
gen logieren tusschen Oostende ende sijnen Leger/om hem also den
wech te coupperen ende de victalie te beletten. Beval terstont den
Grave Ernest met sijne trouppen te gaen winnen eenighe passagie
seer na by Oostende daer den vyant in alder manieren genootsaect
was te passeeren/deur dien t'lant voorts op andere plaetsen over al
ghebroken ende vol waters is/makende zijne Excellentie hem mid-
delertijt veerdich ende gereet om des anderen daechs de Haven te
passeren/eñ hem met sijne macht byden anderē te voegen. De voor-
noemde Grave Ernest achtervolghende terstont t'ghene hem was
gecommandeert ende ter voors. plaetsen comende/arriveerde de ge-
heele Armeye vanden vyant daer soo haest als hy / doch de plaetse
wijdt ende breet zijnde soo voor peerdevolck als voetvolc/ leverden
malcanderen a daer slach/ maer wert eyndelijck de voorsz. Grave
overweldicht/overmits t'groot verschil van syne ende des vyants
stercktte. Sulcx dat den vyant voordeel hebbende daer vele wreet-
heden voortstelde/dootslaende ses oft seven hondert mannen op de
plaetse / de sommighe inde hitte des ghevechts ende de andere met
coelen moede/hebbende een weynich tijts te voren op een Fort ghe-
naemt Snaes-kercke gemassacreet ofte vermoort twee Compaig-
nien vande Armeye van sijne Excellentie boven d'accoort oft apoin
tement/twelck alreede was ghesloten ende de gegevene trouwe van
den

den Eerts-Hertoge/ de welcke dese passagie gewonnen hebbende eñ deur soo danighe victorien verwaent sijnde / sijne Armeye liet marcheeré lanck de strande vander Zee/meynende dat de reste deur hunne handen souwde passeren ghelijck de eerste /maer Godt hadde daer af anders gheordineert. Sijne Excellentie volghende de resolutie by hem des avonts te voren ghenomen / dede des anderen daechs smorghens ten negen uren sijne Armeye de Havene van Nieupoort passeeren naer de sijde van Oostende teghens den vyant soo wel te passe/dat de vyant by hem niet en conde comen voor sijne gheheele Armeye ende Artillerie en was al wel in ordere van bataille ghestelt naer de ghelegentheyt der plaetsen. Want in dese plaetse sijn Duynen ende santbergé van twaelf oft vijfthien hondert schreden breet, Op d'eene sijde vande welcke is de zee/ die eene fraeye ende breede plaetse maect /alsse afgeloopen is/maer eene seer smalle plaetse alsse hooch is/eñ op d'ander sijde sijn schoone eñ groote weyden. De Armeyé ontrent den anderé wesende eensdeels op de Duynen / eñ den meestendeel op den Oever vander Zee deur dié d'water leech was/ begonsten malcanderen te genaken. De Cavallerie van sijne Excel. gheconduiseert by den Grave Lodewijck zijnen Cousijn, die daer af Lieutenant generael is/begonste allenskens te wijcken voor den vyant / om de selve te trecken ontrent ses stucken gheschuts die hem mochten crencken/twelc seer wel succedeerde. Want so haest als de voorschreven Cavaillerie vanden vyant redelijck naer was dede zijne Excellentie vier gheven / t'welck de voorschreven Cavaillerie vanden vyants Avantgaerde in sulcken desordre stelde dat de selve geheelijck vluchtende inde Duynen onder t'geschut van henlieden Musquettiers/waer deur sijne Excellentie middel hadde te besichtighen henlieden infanterie ende reste vande Armeye die noch redelijck verre ende buyten de macht van t'gheschut was twelck ophiel ende niet meer en speelde nae de voorschreven desordre van des vyants Cavaillerie. Eyndelijck dese twee Armeyen den tijt van twee uren lanck aenden anderen geweest hebbende sonder te advanceren/ de Zee die weder wies / dedese alle beyde veranderen van plaetse/ ende van Bataille/ende in stede van te blijvé op de zijde daer sy waren/ soo moestense repasseeren inde weyden / op ghene zijde vande Duynen/ principaelijck de Cavaillerie/ weynich tijts daer nae den vyant noch verhit ende verstockt wesende deur sijne voorgaende victorie / Resolueerde den strijt te beghinnen/ ende te comenraent t'ghevecht/beghinnende seer geweldich te musquetteren beneven de Duynen vande welcke wy de hoochde hadden / ende oock eensdeels den vyant/ t'welcke zijn Excellentie siende / stelden de Trouppes terstont in ordre om hun wel te ontfanghen / de Enghelsche ende Vriesen die geleyt werden by den Heere generael Vere, ende Sr. Ho-

carius Vere, zijnen broeder waren eensdeels lancx den Zeecant eñ
mette Garden van zijne Excellentie gelept by den Heere vander A a.
Het Regiment van Mons de la Nove, onder t'belept vanden Heere
d'Ommerville, wesende in twee trouppen / waer af de Capiteyn
Du Saul, die eene conduiseerde / wort geaduanceert beneden de Duy
nen om den vyant (die aende selve zijde invïel / teghen te houden/
worden terstont ghevolcht van t' Walsche Regiment van mijn Hee-
re den Grave Henric van Nassau, gheconduiseert by den Heere van
Marquette zijnen Lieutenant Colonnel/ eñ vande Switsers/ met-
te Regimenten v ande Heeren Ghistelles ende Vchtenbroeck, ouer
alse de welcke commandeerde mijn Heere den Grave van Solms, eñ
wert de Cauaillerie gestelt inde voorz. strijden recht tegens over die
vanden vyant. Eyndelijc t'gevecht straf wordende / volchde t'gros
van t'voetvolck van alle canten de Musquetten eerst hen devoor
doende/ende werden die van t'Regiment vandẽ Heere van La Nove
soo hooghe op de rechterhant ghestelt in t'faveur vande cleyne zant-
berghskens / datse vele quaets deden onder tgros van des vyants
pijcken die op ons quamen/ t'vier ghegheven sijnde begonstemen te
vechten hant tegẽ hant/ eñ voorts t'gros vande pijcken te wercke te
stellen. De Francoysen hadden in d'eerste voordeel/ maer daer naer
den vyant versterckt sijnde/ soo moesten sy swichten/ middeler tijt de
ander trouppen quamen/ als Walen eñ Switsers mette Regimen-
ten van Gistelles ende Vchtenbroeck, die den vyant renverseer-
den/ende daer na wederom gerenverseert werden sulcx datter; aen-
den Zeecant altijts continuerlijck nieuwe versamelinghen ende ge-
vechten waren gheschiedende. De Ridder Vere, mette Engelschen
ende Vriesen deden seer hen devoor / ende den vyant achterwaerts
drijvende werden terstont ende alsoo haest wederomme gherepous-
seert / sulcx datter op de sijde oock diveersche vergaderinghen ende
ghevechten waren geschiedende//de Cavaillerie ter ander zijden de-
den verschepdẽ Chargen, Eyndelijc de victorie noch in twijfel staen
de na dat de Bataille drij uren lanck hadde gheduert / soo resteerde
den vyant noch een gros van vijf oft ses hondert pijcken / teghens
de welcke Monseur Horatius, Vere, hem opposeerde die noch twee
oft drij Vendelen by den anderen hadde/ende drij oft vier hondert
Pijcken/ waer by hem voechde de Heere van Dommerville met ee-
nighe hondert vijftich/ ofte twee hondert Francoysen die hy by den
anderen versamelt hadde / ende vielen alle t'samen inden vyant/ in
sulcke voegen dat sy d'overhant cregen/ twelc was de leste Charge/
naer de welcke den vyant niet meer en versamelde/ maer moeste zij-
nen hoochmoet laten sincken/ eerst ter believen des Heeren/ eñ daer
na inde ghenade ende onder de Couragie van so vele goede Crijsch-
lieden. T'ghevecht ofte Bataille heeft bloedich ende opiniatre ghe-
weest/

weest/geduert hebbende drij geheele urẽ lanc. Syne Excellentie heeft aldaer verovert ses stucken gheschuts/met noch twee ander die den vyant op de onse hadde vercreghen. Den Eerts-Hertoge heeft hem ghesalveert. Voorts sijnder noch ghevanghen een groote quantiteyt van Dons. Colonnellen/Capiteynen/ende Chef/Alpheresen eñ Soldaten van qualiteyte totten ghetale van vijfthien hondert/ meest al Spaengiaerden/als den Lijst die hier nae volcht witwijst. Onder andere acht Capiteynen vande Cavallerie/ende vele vanden huyse van sijne Alteze. Daer sijnder doot ghebleven op de plaetse tusschen de ses ende seven duysent, Sijne Excellentie heeft verovert hondert eñ twaelf Vendelen/ende acht Cornetten vande Cavaillerie/boven de ghene die den vyant s'daechs ende smorgens te voren vande onse hadde ghenomen. Dit is/ mijn Heere t'ghene datter in dese laetste occasie is ghepasseert/ t'welck ick v E. schrijve/ vele corter ende waerachtichlijcker dan constelijc. Ick (segghe oock) die anders niet en trachte dan te erkennen met mijnen ootmoedigen dienst/ oneyndelijcke verbintenissen daer mede ick t'uwaerts ben verobligeert/ende te betuyghen hoe seer ick ben.

Mijn Heere.

V seer gheaffectioneerde dienaer.

N.N.

Lijste der namen der gener vande principaelste Heeren die by sijne Excellentie ghevanghen ende doot ghebleven sijn.

Ghevanghen.

L'admirante d'Arragon, met zijnen Staet ende geuolgh.
Don Loys de Villiar, ende zijn volck.
Don Diego di Torres.
Don Diego Didiagues
Don Gaspar de Sapena. Mr. del Campo
Don Gonsalo Spinola.
Don Gaspar Mariaqn.
Don Iuan di Prado,
Don Diego de Cousman
Don Garcia de Toledo.
Don Felippo de l'Argil.
Don Pedro de Monte-maior
Don Lope capata putecho·
Don Alonso Carcommeere.
Le Conte de la Fere, die t'sedert gestorven is,
Conte Carlo Resyn.
Conte de Salms
Monsieur de la Motterie L'aunoy
La Motte Espagnol.
Henry le Fleur Capitaine
Pedro Ieronimo adioudant fourier vande Cauallerie.
Fernando dela Rastigue Cap. gequest
Louys Peras Capitaine.
Vespasiano Maggio Ita. Capiteyn
Camillo Mignon adioudante del ter-
Louca Antonio abbati Ca. tio Italiaen
Vespasiano Stanco capi.
Capitaine Hartijn,
Agustino de Marnile cap.
Corsio de Greuelles cap.
La cornerte de don Guil. de Verdugo
Martin memarty cap.
Eduart Gualdyn cap.
Francisco Rouyn cap.
Matthia Totarge cap.
Henry charles cap. Iuan Cesar cap.
Iuan Battista Gambalut Italiaens cap.
El contador Aluyso.
El capitaine St. Esteuan.
Sr. Symon Antienes.
Den Lieutenant vande gouuerneur vā Nieupoort
Decio maggio cap. ital.
Flaminio de la Verde cap. italien.
Ieronimo Roocq cap. ita.
Capitaine Lignan ghequest.
Angeli de marinée cap. ita.
Guill. caril cap. Pierre Fiers cap.
Robert Glimes cap.
Iuan de Hayon cap.

Sijn Excellentie heeft los ende vry ghelaten die Pagien van zijn Alteze.

Conte Charles Resyn.
Monsieur Artus de Cröy.
Don Diego de Cousman. de Cousman

Dooden vande Spaengiaerden,

Don Ambrosio Frisardo
Don Piedro d'Auila.
Don Felippo Polita.
Don Gaspara Merezon.
Don Luys d'Auila.
Iuan tiende di casanoue.
Diego di Villao.
Hernando Dias. Pedro Rengefo.
Sebastian de Lasa.
Iuan de Orbea.
Franciscus di Tamgia
Francisco numes de Aguera. numes
Mateo de Merico.
Xpl Rodrigo de Villa Real.
Iuan de Rustilla. Matio de Cortames.
Hernando di la Pategra
Francisco di la Reo. Lareo
Iuan Lopes Olquin.
Ieronimo de Gunutaier.
Luys de Espardo. Ienucho de Zemico·
Diego de Alles de villa de Bos
Francisco de Guera.

Dooden vande Italiaensche Capiteyn.

Capitaine Vitalla. Cesare Calso
Cornelio Mariano.
Giouan Battista Caresmo.
Hamines de la Berel Estrinee.

8-21